

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN RA HAI KỶ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỨA NHỰT

GIÁ BÁN	
TRONG BỊA-PHÁP ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm	6 \$ 00
Sáu tháng	3 60
Ba tháng	2 00
Mỗi số	0 08
Đổi chỗ ở	0 \$ 20
BỊA-PHÁP VÀ CÁC THUỘC BỊA	
Một năm	20fr-00

SỐ: 556
 NĂM THỨ MƯỜI HAI
 BÀN LỀ MỖI SỐ: 0 \$ 06
 15 Septembre 1918
 11 tháng tám năm
 Năm Mậu ngọ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
 ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
 Le centimètre de hauteur sur 0.065 de largeur. 1650
 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quel que soit le caractère employé.
BỔ CÁO
 Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thư đến Ban-quản trị Bản-quản sẽ gửi cho một cái bản để ghi phân minh.

Đồng dương thẳng cánh

(Les beaux sites de l'Indochine)

Trong các xứ văn-minh thiên hạ nhà có của hay đi du lịch; trước là xem các nơi thẳng cánh, sau là coi chuyện lạ cũng là học khôn. Những Chánh-phủ nào có lòng lo cho xứ mình, hậu cho khách du lịch ra đến chơi thì tinh bày biện cách du khách, lo cho khách đến có chỗ tá túc cho vừa ý, lo cho khách du lịch có đủ cách châu lư, tàu bè, xe cộ, lo cho khách có chỗ歇 đến xem chơi v. v.

Vấn các khách du lịch đến là những nhà đại thương hoặc là nhà nghề to, hoặc là nhà phiệt duyệt. Đến đâu du lịch xong rồi, liền kiểm lời, như may gặp được việc to tức thì hạ tờ mua si, hoặc đặt cho người trong xứ lãnh chịu gói qua đến quê-quốc v. v.

Vấn Đồng-dương ta đây có nhiều thẳng cánh hơn các nơi. Năm xưa thuộc cõi Đông-dương đều có chỗ phiên ba thẳng cánh: như Bắc-kỳ thì có vịnh Hà-long, Hồ Hoàng-kim, Núi Tân-niên; Trung-kỳ thì Hương-giang, Bình-lâm, thành Huế và những rừng lũng miếu-diên các vua chúa Annam, có Núi Ngũ-Hành cùng Đèo Ái-Vân; Nam-kỳ thì có cuộc săn bắn to: Lèo thì có Trăn-Ninh và thi tiết tốt; Cao-man thì có Đê-thiên Đê-thiên, cũng là phong cảnh tốt trời. Một mình Đê-thiên Đê-thiên cũng đủ mà dụ khách du lịch thế gian. Đã vậy mà còn thiếu chỉ nơi có đê cấp-tích xem. Và lại Cao-man còn có Biền-hồ, có sông lớn thiệt là phong cảnh đồ sộ, huyền vũ vô cùng. Từ Nam-van mà lên đến Lèo hạ, Lèo thượng, thì là phong cảnh lạ lùng cây cao, rừng thâm, như là thẳng nước lụt, thấy rừng hai bên sông bị ngập, tàu chày trên cạn. Khi lên đến Võ môn tam cấp thì thấy nước đỏ âm âm.

Tại mé vịnh Xiêm-la lối Cẩn-vọt có một chỗ bãi cát rất lấm, để đồ thành ra nơi tắm biển rất xinh, vì phoacánh tốt mà thì tiết lại dịu dàng. Gần đó lại có núi Tà-lôn bề cao ngàn thước, non xanh, nước bích cũng có bậc bể huyền hà. Chỗ dang dợn làm nơi tắm biển đó kêu là Kép, sau sẽ thành một cái bến tàu cho các bộ hành Băng-kok đi Sài-gòn, ghé lại đó rồi ngồi xe hơi về Nam-van đặng xuống Sài-gòn.

Tại Sài-gòn bây giờ đây Hội Du-lịch đã mở một phòng giấy để cho các khách đến hỏi thăm, lần lần Hội Ký sắm sửa đủ đồ để làm vừa lòng khách phương xa.

Ta là người nào thấy vậy chớ khá điềm nhiên, hãy ra tay thừa lợi.

Chữ-bớt

AU-CHAU CHIẾN SỰ

(Autour de la guerre)

Báo A-lê-mã đã rằng tại lối giữ việc trong nước Rút-xi không nghiêm, để cho đội dân Sé-co-xi-lô-bốtch (Tchéco-Slovaques) hiệp nghĩa-binh cả đây, buộc A-lê-mã phải rút binh bên Tây đem về Đông, nên mới thiếu sức cản đương Tây-chiến-địa, làm cho Krompriez phải chịu thất cơ trong một tháng rưỡi này. Lối luân vậy cũng đúng cho hữu lý, song chưa phải là cơ chắc; phải tưởng rằng tại A-lê-mã bị saoh cầm vào từ trận nhiều quá nên hết binh, lại cũng tại lòng quân A-lê-mã đãi-dãi. Chẳng nhẽ số binh A-lê-mã bị bắt mấy năm nay, mà cũng chẳng có binh từ trận và bị bắt trong trận ta không háy lú c A-lê-mã thất trận Marne lần thứ hai, kể nội trong nửa tháng nay, số từ trận chưa chắc là bao nhiêu, chớ số binh bị Đông-minh sanh cầm, cộng lại mới tám muôn dư (180.000). Lấy số binh bị bắt mà suy, thì thấy rõ quân A-lê-mã đã tàn đóm kinh tâm, nên mới chịu để cho Đông-minh bực trở.

Đã vậy thì chớ, Soái A-lê-mã lại soi không thấu đồ trận và kế của Đông-bê-Foch lập bày, nên mới thất cơ đến đời.

Từ một tháng rưỡi nay, A-lê-mã thất luôn-luôn, chẳng những bị thất bên mặt trận Áng-lê mà thôi, bên mặt trận Langsa và Huế-kỳ A-lê-mã cũng thất.

Cứ theo kinh Bắc (Canal du nord) mà đo, thì thấy A-lê-mã thất nhiều lần. Kinh Bắc này đi trước ngang sông Somme, lấy sông Somme làm ranh, thì kinh Bắc phía Tây là mặt trận Áng-lê, kinh Bắc phía Đông là mặt trận Langsa.

Mặt trận Áng-lê, bắt từ sông Xi-cáp (Scarpe) mà kể, thì một đạo bát sông Scarpe đánh xuống rạch Sensee chiếm Cherisy, Roux, Gavrelle và Bô-nhac (Beaunatrel); một đạo bát Albert đánh lên chiếm Bapaume, rồi chia binh làm hai, lớp đi lên đặng Arras, Boisieux tách đặng băng qua Cambrai, còn lớp thì ở nơi đặng Bapaume, chỉ Cambrai đánh tới.

Vấn biết A-lê-mã đem binh từ đặng đồng thành Arras mà ngăn đặng từ Boisieux qua Cambrai, và phục binh bên Đông Bapaume mà cản đường từ Bapaume qua Cambrai rất chắc, song thế nhảm khéo mà giữ Cambrai với Áng-lê, vì binh Áng-lê trên sông Scarpe đi xuống đặng qua rạch Xan-xê (Sensée) tới đặng từ Beaunatrel qua Croisilles, gần giáp đặng Boisieux qua Cambrai rồi, binh A-lê-mã đóng bên đồng thành Arras, làm sao mà cầu nối hai đạo binh Áng-lê hai đầu đánh về một lượt. Hễ Áng-lê trên chiếm đặng Croisilles Marquion dài theo đặng Boisieux qua Cambrai, đặng chiếm đặng Vêlu và Marcoing rồi, thì đại chiến Cambrai hầu thấy.

Còn một đạo nữa bắt từ Albert đánh về học theo sông Somme, lấy Bray-sur-Somme và Comblès, nay cũng gần tới Péronne, đặng binh Langsa, dưới đánh lên tới rồi, hai đạo hiệp nhau, thì thành Péronne trở tay không kịp.

Mặt trận Langsa

Xét lại kế ấy cũng cũng, muốn, vì binh Langsa bên mặt trận Avre, Thông-Chê Debeney cầm một đạo đóng dài hai chục kilômetres, đánh với A-lê-mã mấy ngày rày, dưới A-lê-mã, chiếm đất Roye, Nesle và Chaulnes rồi. Tưởng chắc Thông-Chê Debeney sau cũng chia, binh làm hai, một đạo bên Chaulnes noi đặng qua Péronne tiếp ứng binh Áng-lê mà lấy Péronne, còn một đạo bên Nesle, nếu chẳng học ngà Kinh-Bắc mà qua Noyon, thì chắc nơi đặng cả lấy làng Ham rồi đánh tới. Ý vì có đạo binh thông-tướng Humbert học đặng dài theo sông Oise đi lấy Lassigny và mới lấy Noyon trước đặng. Bây giờ đặng xưa binh tới Chauzy; ngày nào thành Chauzy lọt về tay binh Langsa rồi, thì đạo Humbert với đạo Debeney, hai đạo đánh vào chiếm Tergnier như nháy mắt.

Đạo binh Mangin thì đánh với A-lê-mã bên mặt trận từ Oise tới Aisne, chiếm Chavigny, song liền bị A-lê-mã đánh lại. Tuy vậy mà binh Mangin đã kinh qua Ailette, chiếm Gony và cầu Saini-Mard.

Còn binh Huế-Kỳ đang cự với A-lê-mã thì Chavigny, và các binh A-lê-mã bên phía Nam Bazoches muốn đồ qua sông Vesle.

Tóm lại bên Tây-chiến-địa, A-lê-mã cả thất, cho tới bên Viễn-đông, thuộc Xi-Bê-Ri, A-lê-mã với Bolchevicks cũng bị Đông-minh thổi hơn mười dặm.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

Chín ngày ở trên bè
 Có một chiếc tàu hiệu là E-ga-lin-ôn bị tầu lạng Đức thọc chìm, 1 tên bán lợi ôm bè với 8 người kia mà trôi, 8 người chết đuối vì đói, và một mình nó còn hoai hoai, chừng có củ-lập đến cứu đỡ hộ, chào cho bình lai, nó mới khai rằng:
 Tàu lạng thỉnh linh thọt, tầu chúng tôi chìm, chúng tôi bỏ củ-lập xuống biển thì A-lê-mã bắn anh em chúng tôi. Tôi nghiệp 8 người kia bị đói mà chết lả.

Chàvà
 Tại xứ Cu-a-la Lom-bua có quân hoang dọa bắn vào nhà thờ, ăn cắp chén vàng, ly bạc, chưa rõ là ai, Bô-lich đã chạy to cho các phố, hễ đưa nào đem đồ thành đi bán, phải bắt nạt mà ăn thường.

Lập nhà băng
 Ở các thành hải khẩu Viễn-đông Chinao đang lo lập nhà băng thậm chí tại Sài-gòn Chinao đã lập rồi 1 cái tại đường Bà-ba-kiên-hồ. Chả biết chừng nào Annam mới có nhà băng. Như ông Bùi-quang-Chiến là người đang quyên thì mà không lo đến thì chắc không ai ra làm. Như lập lo để không kham thì lo lập hàng bạc, có chi điếm nhiên?

Làm cầm thạch giả
 Tại xứ Đan-mạt có một công-ty mới khai nghề vốn 1.800.000 quan, để lo chế tạo đá cầm thạch giả. Công-ty lấy đá thường luyên lấy làm ra, cầm thạch cũng tốt, cũng chắc và láng như pha-ly vậy.

Nhứt-bồn ra tay
 Có nhiều nhà đại thương đã qua Bắc-kinh mà tình việc mua mỗ đồ lừa ở trong tỉnh Sơn-tây, Giang-tô, Tây-giang.

Chánh-phủ Trung-hoa vì từng tiền nên vui lòng bán các mỗ ấy.

Đông-dương giúp sức
 Chánh-phủ Đông-dương mới định xuất ba muôn bạc để tu bổ nhà thương langsa ở tại Bắc-kinh lại.

THÔNG BÁO

(Informations)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÒA
 Giá bạc kho nhà nước . . . 4 t. 65
 Giá lúa, tạ 68 kil. chớ tới nhà Chợ-lớn (bao trãi lại): 2760 tới 27 65.

Mj-tho
 Tại địa hạt Mytho, đường đi Chợ-gạo có một đám Cáo-cáo lớn ở đầu bay vô đó. Thiên hạ xum nhau đập giết cho nó khỏi phá hại vườn tược lúa má, giống này hễ đập xuống đâu thì ăn sạch hết, như kiến quây ở thành phố Sài-gòn hãy còn như cách 4 năm nay cũng có một đám cáo cáo đặng quây sạch bay đến chấu thành Sài-gòn hễ đập xuống chơm cây nào cũng ăn lên đến di đặng cây ấy trở lại không còn một cái lá, và cỏ cỏ cáo cáo đầu này quây nên nhiều nhiều cây lớn phải gãy, nên nhỡ nó đầu trên mái nhà chổng đặng với nhau xuống quây hết đồ đặng xuống đất, xức cũng được vài ba chục thước to. Giống cáo cáo này lớn con, gần bằng ngón tay cái, ngực xanh, có lông, và sanh sụn ra mau lăm.

Trong sử-ký có tích rằng nước Ai-cáp trước còn văn-minh, đời vua Pharos, cáo cáo bay đến vô số cũng khắp cả nước mà phá hại lăm cho nước Ai-cáp phải mất nước ban ban, nước Ai-cáp mất.

Thổ-nam
 Ấp Trôm. — Đem mồng 4 rằm mặt mồng 5, quân an trôm về nhà của Lưu-thị-Giác ở Phú-long (Maitheo) tìm được xâu chia khóa để đầu năm của con gái thị ỹ, chúng nó đem mỗ trâm sắc lấy đồ giá đặng 400 bạc.

Thị Giác đi cơ lính sau đặng 4 Lái-thieu, Linh đặng tập nã.

Ham mèo nửa thối ?

Trà-lược
Trư Q... đã nghèo-nản mà lại xấu-ra, con
Đ... là đũa diêm lụi, mà có nhan sắc. Trong
minh có t... chửa bệnh đương-mai, no
muốn sang cho Q... ha miếng cơm để bốt
cũng không, bởi vậy cho nên lúc tháng tư
năm ngoái, nó đi coi hát gặp tên Q... rồi
thờng nó mới đái-dương, nó mới lụi
trông yới Q... rồi dặc nhau đi kiếm chũ
mà... Giọng thiết độc! Q... về đến
nhà ít ngày thì bịnh liền trở ra quá dữ, mình
mấy lúi 4 cách rất ghê! Vi Q... nghèo
khổ, không tiền uống thuốc, nên bịnh nay
cũng cơn, và ồm xanh như tào la vậy!

Bạn thanh-niên ôi!
Chàng quên ham việc chơi mèo; đương-mai
nó vướng, hững nghèo lắm!

Cũng là ham mèo

Một người anh em kia, có than với tôi 1
câu như vậy, nghe ra rất thế-thảm:
« Anh ôi! Tôi dỏm con tôi, tôi khinh
hết nước mắt với nó; vì lúc nó tôi quá bệnh
đương-mai chưa dứt, mà vợ tôi lúc ấy lại tho
thai, nên tháng nọ tôi tr ngày sanh đẻ háy
giờ nó 2 tuổi, mà nó còi-oi, ghê-chê, lờ-
lờ luôn luôn hoai, tôi nghĩ mà đau đớn cho
cái thân khốn nạn của tôi, và cái sự vô phúc
của chàng nó tôi, nên cứ than trộm khóc
thầm hoai, chớ biết làm sao háy giờ.
Thiệt là: An san là sự đã rồi!!!
Hỡi bạn tu-mi ôi!
Chơi mèo mà bị đương mai;
Hại con, hại vợ, biết là đương bao!

L. T. H.

Sadec

Việc quan Tổng-thống Toàn-quyền Đại-
thần, và quan Nguyễn-soái đến Cai-tàu-hà.
Hôm ngày 28 số 1918 là trước ngày
quan Toàn-quyền đến Cai-tàu-hà trước về
làng Phú-hu, thì quan Chủ-tỉnh Sadec
đang dạy Hưng-chức làng Phú-hu cất nhà
tiệc chớng đon hực, nghi tiết coi chính
đón, và có dâng hoa.

Qua 9 giờ sớm mai ngày thứ năm 29 số
1918 tại hội quan Chủ-tỉnh Sadec đến
trước đón và cái tàu ha tiếp rước quan
Toàn-quyền và quan Nguyễn-soái qua tàu
nhỏ đặng về rạch Cai-tàu-hà, tàu hơi
về lại đến nhà tiệc làng Phú-hu, khi
tàu ghé thì Hưng-chức hỏi lễ làng Phú-
hu đều mặc áo rồng, còn Hưng-chức cầu
làng Tổng-An-mỹ thì mặc áo dài khăn đen
đứng hầu hai bên rất nghiêm chỉnh và
quan Chủ-quan châu-thành Sadec, với thị
Cai-tổng-An-mỹ ra tại cửa nhà tiệc mà hầu
rước quan Toàn-quyền và quan Nguyễn-
soái.

Quan Toàn-quyền và quan Nguyễn-soái
vừa bước lên cầu thì trống đánh, và có
hài và nhạc Annam đánh tiếp mừng và đốt
pháo.

Quan Toàn-quyền và quan Nguyễn-soái
vô nhà tiệc ngồi rồi, thì quan Chủ-tỉnh
Sadec đứng xin chúc mừng, kế thị Cai-
tổng-An-mỹ, thay mặt cho Hưng-chức và
nhơn dân trong tổng độc bài chúc mừng
quan Toàn-quyền Đại-thần, và quan Nguyễn-
soái Nam-kỳ.

Khi thay Cai độc vừa dứt lời thì quan
Chủ-quan châu-thành Sadec bước ra độc
bài chừ Langsa dịch bài của thị Cai mới
độc đơ cho quan Toàn-quyền và quan
Nguyễn-soái nghe.

Khi quan Toàn-quyền đứng dậy bèn tỏ
lại rằng: Cảm ơn quan Chủ-tỉnh Sadec
siêng năng và thị Cai An-mỹ với Hưng-
chức làng Phú-hu có lòng tốt đon đep
mà tiếp rước. Và cảm ơn con nhà Annam
có lòng bình vực Mậu-Quốc trong cuộc
giặc An-châu này.

Rồi quan Toàn-quyền và quan Nguyễn-
soái lên xe hơi đi đến chỗ đỗ xe theo lộ
Cai-tàu-hà là chỗ thị Cai An-mỹ xin làm
đo mà xem chơi. Rồi đi lên Sadec.

Còn bài chúc kể ra sau đây.

Bình-một-Học.

Bẩm quan Tổng-thống Toàn-quyền Đại-
thần.

Tôi thay mặt cho nhơn dân tổng An-mỹ,
kính mừng quan lớn và quan Nguyễn-soái
Nam-kỳ.

Những Hưng-chức, Điền-chủ, thương-
gia và nhơn-dân Cai-tàu-hà cũng nhơn-môn
đứng chung quanh tôi đây, lấy làm thêm
hanh mà tôi cho quan lớn Toàn-quyền rõ
lòng ái mộ và trung thành của chúng tôi
vô nhà-nước Đại-pháp.

Bẩm quan Toàn-quyền, quan chánh
thần chúng tôi sẽ tỏ cho quan lớn rõ rằng,

từ khởi cuộc giặc đến nay, lòng An-mỹ
chúng tôi đứng đầu sẽ luôn hoài về việc
Nghĩa-quyên, và ngày Kỳ-niệm cây súng
« 75 », về các hội làm phước cũng là phu
Quốc-trái và mới dân tình nguyện sang qua
Đại-pháp đư và cuộc chính chiến mà binh
Mậu-Quốc.

Phần tôi, tôi xin quan lớn cho phép tôi
đó rằng dân trong tổng tôi và tôi làm như
vậy, ấy là việc bốn phần của chúng tôi
đó mà thôi, và phần của chúng tôi chung
cùng trong mấy cơn kỳ, mà sánh với ơn
nặng của chúng tôi cho nhà-nước Đại-
pháp quân đái bao bọc, thì lấy làm ôi
lắm.

Lúc này bịnh Đổng-minh mới thưng nhiều
trần, thì lòng chúng tôi rất vui mừng, và
chúng tôi cứ chờ cho Đại-pháp và các
nước Đổng-minh, đưng chống cuộc giặc
này đưng tự do công-lý cho nhơn loại trên
thế-gian, cho kịp toàn-thắng trận.

Chúng tôi cũng cầu chúc cho qui thể
quan Tổng-thống Toàn-quyền cho an
khương, đưng quan lớn ở trị cõi Đổng-
đương cho lâu dài, mà làm cho dân An-
nam hưởng-phước.

Chúc cho Đại-pháp van van tuế,
Nam-kỳ van tuế.
Quan Tổng-thống Toàn-quyền Đại-thần
thiên tuế.

Quan Nguyễn-soái Nam-kỳ thiên tuế.

CỰC-ĐÔNG (Extrême-Orient)

Gian-thương (Contrebande) Nhứt-bồn

Các quan ở Ky-ô-tô (Nhứt) đã kể cừu
cho rõ các đám gian thương ở Nhứt tổng
đồng với đám gian thương ở Trung-Quốc
bản khi-giải và thuốc á-phiện lâu. Có một
đám đái bán trong tháng avril 1918 hơn
12.000 viên bạc á-phiện cho đi Trung-Quốc.
Đám gian thương ấy lại có bản cho Cánh-
mạng ở hướng Nam nhiều triệu sòng tiêu-
thương và sáu lóng. Các quan lại đưng lo
bắt đám buôn người, ban con gái nhà
Nhứt đem con bèn Tàu mà bỏ vào Thanh-
hải, là làm bạc giá, đem rứt cũng Thượng-
hải, Hạt-bình và Hồng-kông.

Mani
Đường bán không được, đưng lại trong
xứ hơn 1.300.000 ta, vì thiếu tàu xuất đưng.
Số thuốc á-phiện mới bắt được một
đám thuốc á-phiện lâu rất to. Số là chiếc tàu
« Joosjansang » chở thuốc á-phiện lâu nhiều
lắm, từ thủy nay chưa hề thấy đám gian-
thương nào mà to tác như thế. Tàu ấy
chở hơn 300 muôn đơng bạc á-phiện.

Ba-lai-du

Lừa chầy trong kho hãng Paterson và
Simons tại Kuala Lumpur trong đêm thì
bầy rang mà chừa-nhứt. Có nhứt tên Ben-
gali gác nhà Bàng thấy, nó hô hoán và
chạy kêu đòi chữa lửa đến dập tắt. Hãng
khởi bị hai thường no nhiều tiền bạc.

An cướp mạng mắt nư chày vào nhà một
tên Chinese lấy được 1000 \$ và 435 \$ đơ
vàng.

Lấy rứt chạy trốn biệt, police đang truy
tầm.

Trang-Quốc Á-phiện

Trung-Quốc ra chi đư cấm á-phiện đưng
ngày 31 mars 1917 phải cho tuyệt. Song là tại
xứ còn 1.200 thùng á-phiện đưng mà đưng
thuộc về hãng Ang lê kia. Hãng này bán
Chánh-phủ Trung-huê mua đưng cho; một
tháng là 8.200 lượng bạc, giao mười năm
trả. Khi ấy Phùng-Quốc-Chương còn đưng
phó Tổng-thống trấn Nam-kinh, giúp đưng
việc ấy. Hãng Ang lê rất mừng, vì đưng
cấm mà Chánh-phủ lại thì an, trả đưng
may đó. Hãng bán rồi có đưng ơn đưng
giúp sức mà Chánh-phủ cũng có đưng đưng
á-phiện bán lấy tiền nhập kho, hơn là
quang bô. Nội vụ tính hết thấy là 15 triệu
lượng bạc.

Song le các báo nghịch là lên làm cho
việc tình êm bặt hoai. Hà-nghi-viên thấy
nào là lối bèn cấm xúc không chịu mua.

Trong cơn rứt chừ Lê-nguồn-Hồng cáo
hối, Phùng-Quốc-Chương lên ngôi Gian-
Quốc lại đư dự bất quyết. Việc thì gặp
vì Hà-nghi-viên vậy ngại nữa lại hội. Bởi đó
nên Chánh-phủ đưng quan ở Thượng-
hải kêu hững lại mà tính mua mỗi tháng
6.200 lượng bạc thôi, mà bị trả tiền hực-
hững hơn 1 triệu nên còn có 5.100 lượng
bạc. Chánh-phủ mua rồi liền bán lại chừ
hãng khác, 8.000 lượng bạc mỗi tháng,
Hãng ấy đem về làm thuốc giới yên bán
1; ra tới 2 muôn lượng mỗi tháng. Hãng

ma lai đó có phép bán một mình tại
Giang-Đô, Giang-thây, Chiết-giang và Hồ-bắc.
Đó chừ khan-quan xem coi thử mà
truy thì thấy Chánh-phủ Chinese cho
hững rứt á-phiện vào thuốc hoan mà
bán ra cho dân tại, hoặc đưng morphine
mà làm cốt tử.

Ngoại-giao (Tình việc cùng ngoại-Quốc)

Từ ngày Lý-hồng-Chương mất rồi,

thì cái chánh sách ngoại giao của
Thanh-Quốc liên lạc với Nga, không
người nào chủ trương. Đến khi Anh,
Nhứt hai nước nghị về đổng-minh
xong rồi, thì 2 nước hiệp lực cùng nhau
mà tôn trọng Trung-Quốc và Triều-
Tiên cho đưng quyền độc lập, đưng
áp chế các nước ngoài xâm lăng
mà bao hàm tất cả quyền lợi vào nước
minh, và có ý ức chế nước Nga.

Lúc bấy giờ Nga-Quốc bèn đi thơ
sang Pháp nói sự mình đã lập thành
cái chủ nghĩa bảo toàn Thanh-Quốc,
mà nay Anh, Nhứt muốn đoạt lấy
quyền lợi, thì chúng ta háy đưng
tâm hiệp lực bảo hộ nhau, ngõ hầu
cùng Nhứt, Anh, đối địch. Cái mới
manh Nhứt, Nga chiến sự thì đó mà
ra. Đến khi Nga-Quốc nghị hòa rồi,
thì cái quyền lợi đất đai cũ Lê-thuận-
khâu (Port-Arthur) cùng Hải-biên-
khâu (Dairen) và đường thiết đạo
(Xe-lửa) bên Nam-Mãn-châu, đều
nhượng về cho Nhứt-bồn; thì Thanh-
triều cũng bằng lòng mà thuận giao,
khi ấy bôn nước hiệp lại đổng-minh,
đều tính lập thành khoán ước. Nước
Đại-thành từ đó, cuộc ngoại giao
mới thành yên ổn đưng.

Từ khi Dân-Quốc lập lên, thì cái thế
lực liệt-cường càng kịch-liệt (manh)
Anh thì đưng đường thiết-lộ từ
Phổ-khẩu đến Tiên-đương, và từ
Hồ-bắc đến Hưng-nghĩa; đường thiết-
lộ của Nga và Pháp thì từ Hải-châu
đến Lan-châu, và Đại-đông đến
Thanh-đô, đưng đường thiết-lộ của
Đức thì từ Tế-nam cho đến Trục-Lê,
Thuận-Đức, và Cao-mật cho đến
Ky-châu, còn thiết-lộ của Nhứt thì
một đường từ Tứ-bình-nhà đến
Thao-nam, một đường từ Thao-nam
đến Trường-xuân, một đường từ
Nhiệt hà đến Thao-nam, một đường
từ Khai-nguyên đến Hải-long, một
đường từ Hải-long đến Cát-lam.

Trong các đường ấy đều là Chánh-
phủ Dân-Quốc thuận cho các nước

ấy. — Khi ông Viên-thế-Khai lên
nhậm chức Tổng-thống, thì hiểu rằng
trong sự ngoại giao đó, tất quá các
nước họ như để bảo cái quyền lợi,
cho mình ngài vẫn đưng về cái mục-
đích Quân-chủ, nhưng mà trong lực
ấy người Trung-Quốc và Nhứt-bồn,
nhiều người phản đối, bèn liên lạc
cùng nhau, và giúp sức làm cho nên
một mối nghĩa vụ cộng-hòa, từ công
chuyện Viên-thế-Khai không thì hành
được, thì thế lực Nhứt-bồn càng
lừng lầy lên.

Chức ngoại giao của Trung-Quốc
bấy giờ, thừ nhứt phải giữ gìn cái
mối giềng chánh-trị, để cho yên lặng
trong đưng phương, hai là đối với
trọng đưng phải lấy sự thân tín làm
chủ nghĩa, chớ nên lập thành bè,
đưng, mà thiết hại cho lương dân,
đưng phải tôn trọng các liệt-cường,
đưng bảo hộ những cái quyền lợi
của mình, để người ta khỏi làm
chiếm nữa, bốn là chớ lấy sự ngoại
giáo mà sanh lòng tranh cạnh, nên
tranh cạnh, thì nước không yên
mà nước không yên thì dân không
an cư lạc nghiệp, vậy thì sanh ly,
thì nước phải nguy. Trong bốn sự
ấy là cái vấn đề ngoại-giao chánh
lực của dân tộc.

(Còn nữa)

TẠP TRỞ (Variétés)

Hỏi chuyện Cô-Hiên

Hôm qua tôi đến nhà Hưng-chức, Lê-
văn-Ng... mà viếng người; người có
thuật 1 việc như dưới đây với tôi, mà tôi
không hiểu việc chơng giá thế nào, nên
xin hỏi qui-vị-kỳ-lão tại Sadec, như có vị
nào hiểu đưng việc này làm ơn phân
giải cho lành rỏ, cho mới người thâu
hiểu khỏi việc nghi nan rằng không, rằng
có, thì tôi cảm ơn ông cái nghĩa ấy về
cùng.

Ông chừ ấy nói với tôi, tại xứ Sadec,
cách 3, 4 chục dặm, có 1 người con
gái tên là Cô-Hiên, nhất chét, sau bèn
ra Yeu mà làm lính, hiện hình ra như
người sông vậy, đến đối đi đánh bài
tức sắc với người-ta mà không ai biết là Yeu.
tính chi mới là lạ cho chớ! Còn nói nhiều
chuyện linh-thiêng lắm, mà chớng biền ra
đây chi cho đong dài, có ông nào biết gốc
tích Cô-Hiên có quả vậy cũng không, mới
rành ra mà nghe, thì là đủ hiểu.

L. M.

Chà chà! M. Quê an mặc ngộ quá, phải chơng đơng. Mà thiếu
một món... chớ chơng y đon mua thừ thuốc van DOLBY, chánh
thật là tuyệt-hảo, không sai một chút!

Trẻ c...
âm th...
Thư...
Biên-b...
nào Ph...
Đầu...
nguyệt...
Đã hơ...
vào sán...
Có c...
cột lư...
Đem...
rồi q...
Thế...
Như...
Mặt...
Có l...
chức...
Hây...
ngô l...
Lạ...
tho mà...
Mặc...
V...
Cầm...
Đã-tr...
Thế...
Kể c...
Ngườ...
Tinh...
Mặt...
Cổ...
trám...
Ấy...
Hơn...
số...
Lâm...
Khi...
Đã...
Đoan...
Đinh...
Trên...
Cực...
Mà...
Cho...
Đưng...
Công...
Đân...
Đã...
Cung...
Nhưng...
Cung...
Sáu...
Sao...
Đâu...
Cái...
Chức...
Bên...
Đã...
Lâm...
Nàng...
Liền...
Phân...
Cho...
Sư...

THUỐC LÁ VẠN RỒI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo có hộng, thì nên dùng thuốc hiệu này mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì ở ở những đại-học đường ra, đứng đóc-biện việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không hiệu thuốc nào bằng hiệu này cả.

THẬT GIẤY VẠN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC SẴN SẴN HỒI HỒI
ở ngay ở hai-đồng bán thuốc
ở trường các-đồng bán thuốc
năm 1930 và 1930

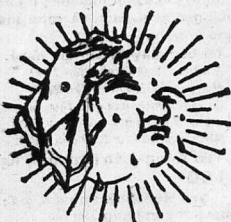
Chủ ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đk ký tại Tòa-án Nay con trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nổi nghiệp
Hiệu giấy này đk được 450 cái M2-day, 119 cái bằng vàng, 136 cái bằng Danh-dự.
62 lần được đánh Ngôi-hàng
Chủ lãnh trưng bán là: { Ở Toulouse, B4 de Strasbourg, số 72-74
J.-J. Paulhac } Ở Paris, Rue Béranger, số 21.
Lãnh trưng bán tại } BOY LANDRY { 85 19 đường Bonnard, Saigon.
Đông-dương là ông } Ở Paris, Rue Francis-Garneri (Số-16)
Hoàn-kiểm ngày 6/6 Ông Hà-nội).
Bán lẻ ở các hiệu thuốc-lá hoàn cầu.

Ai là chẳng biết Giấy vạn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thế, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần mật.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bán-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rồi.

VẬY HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe
và lại là rèn mới thuốc ngon.

Thật là trong xứ Nam-ky. - H người mới nghĩ rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thật là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đớn thời quá, song có nhiều người vì nó mà một môi trở nên lở-đỏ, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Vì vì hương bình hoặc ăn ngủ không tạoi thêm chi.

Nhĩy uống một hai hũn Pilules Pink trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau lẹ hơn luôn. Hơn Pilules Pink là một thứ thuốc kháo-ai làm cho mau tiêu hóa vật thực và bổ sung sức, giúp cho ngủ tưng lạc phở thanh hương đặng trừ cái chứng lở-đỏ, một chút.

PILULES PINK (Bổ hoán linh đon)

Trong các tiệm thuốc có bán, có thể nhận thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.
Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 27 quan 50.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CÂN MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiên, đường Abattoir.
Trại tôi dùng toàn cưa-lai, trắc, gỗ đống các món theo kiểu kim thời.
mắc cưa-thạch, thành cưa hay không mắc gỗ liền bốn kiểu.
mắc cưa-thạch, thành cưa hay không mắc gỗ liền, bốn trụ, một trụ.
Bàn lau 12 trụ, bàn rượu, bàn Salone, bàn viết.
Tủ gỗ, tủ rượu, tủ thờ cưa hay chạm vàng bạc, hai, một, vẫn vẫn.
Quý ông muốn đặt xin gói kiểu hay à

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié Fournisseur.....
Saigon, le

A. FRASSÈTO Géomètre civil. — 108 B' Charner Saigon

LEVÉ DE PLANS-EXPERTISES On demande de bons piqueurs Bons appointements

Thử rượu này hay là nguyên khí. Trừ hàn nhiệt, Thêm sức cho trai tráng, Đón ông và đón bà. Làm cho thân thể ngủ tưng lạc phở thanh. Giúp cho mau có con. Cách dạn rượu thuốc này nó làm cho trở nên một món thuốc nhất hạng, tuy có dùng Quinquina làm cốt mặc dầu, chế rượu này là một món khai vị. Uống nó rất thanh tao, Nam thấy hiệu nghiệm hơn các thứ thuốc khác.

KHÁ KÝ

Hiện chủ khỏi làm lạc mà thiết hại cho chủ qui khách thì hãng Dubonnet rao cho ai nấy hiểu rằng: Rượu hiệu Dubonnet này là rượu bổ nguyên khí, có dùng thuốc Quinquina làm cốt mà Hãng thay một chủ hiệu tại Nam-ky, và Bắc-ky, Trưng-ky và Cao-man là Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY Đường Kinh-Lập, số 68, SAIGON

Thuốc điều hiệu này Bao xanh, đã to mà lại vẫn chắt. Có dân chúng một người nghĩ rằng ngoài bao. - Hai người thì được người chỉ tiêu điếu thuốc này là một hiệu rất hiếm, mà quý thấy cũng phải tránh.

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY số 68, SAIGON

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES LẬP RA TỪ NĂM 1882 + + NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI
Hàng DENIS FRÈRES trừ saxon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác. Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này: Một là « Toni Kola Secretat ». Hai là : Saint Raphaël Ducois. Hàng này cũng có bán cả sáo tốt và chắc chắn, hiệu là từ « Dubois Oudin ». Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là số ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.
Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này: Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chắt ra va. Rượu Champagnes : Vve Cillequot-Ponsardin, Roederer, Moët et Chandon.
Rượu Tisane de Champagnesupérieure: B. et S. Perrier. Rượu Tisane extra : Marquis de Bergey.
Hàng này cũng có bán thuốc gỏi và thuốc vắn rồi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là : vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita, Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger. Bière Gruber và Bière Lorraine, Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.
Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.
Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài Bến-thủy, gần Anpham và ông quẹt Hàn-ô (Tonkin) nữa.
Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.
Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHỦ NHÀ ĐÓNG SỔ VÀ LẤY XE MÁY TẠI THÀNH S. Étienne MÀ THỜI
M. F. NICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Cathat số 38
CÓ BÁN SỔ ĐÓNG SỔ VÀ ĐÓNG BI. THUỐC ĐÁN, XE-MÁY, ĐÓNG-HỒ VÀ CỜ NỮ-TRANG. ĐÓNG ĐÓNG LẠI GIÁ RẺ LỢI-CHÍNH MUA VẬT CHỈ THÌ XIN ĐÓNG THƯ NHƯ VẬY: M. F. NICHEL, CAFFORT Successeur, 38 rue Cathat. — SAIGON.

Va pour légalisation de la signature de M. Saigon, le 19/9/38 Le Maire de la Ville de Saigon